

ЗАЛА *1710* Czas
ШКАФЪ
ПОЛКА *№ 230*

SPRAWOZDANIE OGÓLNE

Z DZIAŁALNOŚCI KORPORACJI

ARKONIA

W RYDZE

za Rok Szkolny 188²/₃



WARSZAWA.
DRUKIEM JÓZEFA UNGRA
Nowolipki Nr. 3.

1884.

SPRAWOZDANIE OGÓLNE

Z DZIAŁALNOŚCI KORPORACJI

„ARKONIA“

w Rydze.

ZA ROK SZKOLNY 188²/₃



Zebrań naukowe.

W skład komisji zebrań naukowych wchodzili w I półroczu Alojzy Wierzchlejski, jako prezes, Józef Budkiewicz i Ludwik Bergson, jako sekretarze; w II półroczu: Józef Budkiewicz, jako prezes, Stanisław Lisiecki i Franciszek Swieżyński, jako sekretarze.

Zebrań naukowych odbyło się dwanaście; z tych ośm w pierwszym, a cztery w drugim półroczu; każde zebranie trwało przecięciowo cztery godziny.

Z 12 zebrań naukowych jedno było poświęcone uczczeniu pamięci Adama Mickiewicza, jedno uczczeniu dwudziestopięcioletniej działalności T. T. Jeża. — Na pierwszym z tych zebrań odczytano: „Postać Mickiewicza w „Dziadach“ i „Panu Tadeuszu“ przez Załęskiego i „O wpływie Towiańskiego na Mickiewicza“ przez Swieżyńskiego; na drugim: „Życiorys Jeża“ przez Budkiewicza, „Czy Jeż stał się sumieniem narodu polskiego“ przez Rychłowskiego, i streszczenie artykułu prof. Berga p. t. „Działalność Jeża w 1863 roku“ przez Biszlagera.

Na wypełnienie programu pozostałych dziesięciu zebrań złożyły się:

I. Następujące obszerniejsze prace piśmienne: „Współczesne stowarzyszenie robotnicze w Anglii“ przez Liliensterna; „Jakiem jest stanowisko właścicieli posiadłości większych wobec włościan i jaki jest stosunek tych ostatnich do władz administracyjnych“ przez Chaniewskiego; „O wadliwym ustroju, małżeństw“ przez Kipmana; „Woda jako czynnik zachowania i przedłużenia życia“ przez Liedtkego; „Streszczenie artykułu pisma „Humboldt“ p. t. „Cele i środki nowoczesnych badań fizycznych“ przez Kipmana; „O powstawaniu liczebników“ przez Woźnickiego; „Życiorys Klemensa Janickiego“ przez Kraszewskiego; „Rys rozwoju filozofii w Grecji“ przez Lewenstama.

II. Cztery prace pomniejsze, jako to: „Odpowiedź na pytanie: „Jakimi są organizacje: a) Akademii umiejętności w Krakowie, b) Towarzystwa imienia Kopernika we Lwowie, c) Towarzystwa przyjaciół nauk w Poznaniu i d) Toruńskiego towarzystwa naukowego,“ przez komisję zebr. naukowych; odpowiedź na pytanie „Jakim jest wpływ zorzy północnej na działanie telegrafów“ przez Pietkiewicza, i inne. — W ogóle odczytano na zebraniach 20 prac, które można podług treści podzielić na literackie (7 odczytów), ekonomiczno-społeczne (5), przyrodnicze (5), biograficzne (2) i filozoficzne (1).

III. Pytania, których w skrzynce znaleziono 101. Poddano dyskusji 83, pozostałe dla braku czasu odłożono do następnego semestru. Odrzucono 4 pytania; pozostałe podług treści można podzielić na następujące kategorie: ekonomiczno-społeczne, 19

(24%); filozoficzne, 13 (17%); historyczne 5 (6%); literackie, 6 (8%); przyrodnicze, 20 (25%); techniczne, 5 (6%); różnej treści, 11 (14%); Do piśmienną odpowiedzi wzięło pytań 3 (4%), nieodpowiedzianych było 11 (14%) pytań.

Mimo iż pod koniec roku niemal wszyscy, mający obowiązek bywania na zebraniach, takowych nie opuszczali (zwykle było około stu obecnych), zainteresowanie się jednak w ogóle było niewielkie. Zaznaczyć przedewszystkiem wypada, iż udział w debatach brali po większej części tylko starsi członkowie stowarzyszenia. Pomimo usiłowań komisji zebrań naukowych i sztucznego z jej strony podsyłania energii, większość członków stowarzyszenia, szczególnie młodszych, pozostała niemal do końca bierną współuczestniczką posiedzeń. Nakoniec nadmienić należy, że komisja poczyniła kroki w celu urządzenia zebrania naukowego, poświęconego pamięci Kopernika, z powodów jednak od niej niezależnych usiłowania te jednak spełzły na niczem.

Odczytów złożono w ciągu ubiegłego roku 15; komisja odrzuciła z tej liczby 4, do poprawienia oddała 3. Podług treści złożono: filozoficznej 1, literackiej 2, historycznej 4, ekonomiczno-społecznej 6, przyrodniczej 2.

II. Zebrania towarzyskie.

Komisję zebrań towarzyskich składali w I półroczu: Edward Wagner i Tadeusz Rapacki, w II: Jan Jasiński i Jan Wodziński. Zebrań towarzyskich odbyło się cztery; jedno w pierwszym, trzy w drugim semestrze. Zebrania trwały po cztery godziny. Program zebrań towarzyskich wypełniły na-

stępujące punkta: odczyt Jasińskiego p. t. „Składy teatru w dawnej Polsce do czasów Augusta II,“ deklamacya, fortepian na 2 i 4 ręce; śpiewy solowe i kwartetowe, wiolonczella, duet smyczkowy, trio na skrzypce, wiolonczelę i fortepian, duet na flet i czekan, cytra solo; przedstawienie napisanej przez członka korporacji farsy p. t. „Dwaj filistrzy“. Na programie każdego zebrania towarzyskiego było mniej więcej dziesięć punktów. Na zebraniach towarzyskich byli zwykle obecni prawie wszyscy członkowie stowarzyszenia i dość znaczna liczba gości. W Kwietniu urządzone zebranie połączone z przyjęciem dla profesorów i członków innych korporacji, którzy też dość licznie zaszczytili nas swoją obecnością.

III. Biblioteka i czytelnia.

Skład zarządu biblioteki i czytelnia (oprócz komisji zebrań naukowych) w I semestrze: Stanisław Lisiecki bibliotekarz, Bolesław Klimowicz, Stanisław Fedeki i Justyn Bijołt pomocnicy bibliotekarzy; w II semestrze: Bolesław Klimowicz bibliotekarz; Stanisław Fedeki, Krzysztof Kraszewski i Franciszek Swierzyński pomocnicy. Biblioteka była otwartą od 17 Września do 31 Grudnia i od 15 Stycznia do 1-go Maja codziennie za wyjątkiem Niedziel.

Przy otwarciu liczyła biblioteka 2132 tomów, z tych w katalogu polskim 1784 tomy czyli 84% ogólnej liczby, w katalogu książek innych języków 348 tomów czyli 16%. W ciągu roku przybyło 151 dzieł w 209 tomach (9,8% og. liczby tomów biblioteki). W tej liczbie 116 dzieł w 161 tomach (77%

przyrostu) w języku polskim, 35 dzieł w 48 tomach (23%) w innych językach.

Przyrost ten powstał z nabytych 116 dzieł i w 171 tomach i otrzymanych w darze 35 dzieł w 38 tomach. Z osób postronnych wzbogacili bibliotekę darami pp. Ciecierski i Święcianski.

Podług działów katalogu przybyło w ciągu roku do:

I	działu histor. filozof.	57 tom.	czyli 27,6% przyr.
II	„ artyst. literack.	92 „ „	45,2% „
III	„ matemat. przyr.	23 „ „	11,1% „
IV	„ techn. gospod.	12 „ „	5,6% „
V	„ dodatkowego	22 „ „	10,5% „

Ruch biblioteczny przedstawia się jak następuje: wzięto tomów 1628; obrót wypożyczonych książek wyniósł 3064, czyli każdy z 1628 tomów był wypożyczonym średnio 1,9 razy.

Podług działów obrót rozkłada się w sposób następujący:

z I	działu histor. filozof.	wypoż. 595 t.	czyli 19,4%;
„II	„ artyst. literack.	„ 1741 „ „	57,0%;
„III	„ matemat. przyr.	„ 326 „ „	10,4%;
„IV	„ techn. gospod.	„ 159 „ „	5,2%;
„V	„ dodatkowego	„ 243 „ „	7,9%;

(% są wyrażone w stosunku do ogólnego obrotu książek).

Nie korzystało z biblioteki 17 członków (28%), w tej liczbie było 15 dyplomandów. Mniej niż 10 tomów wypożyczyło 49 członków, więcej jak 80 tomów 6 członków. Średnia liczba tomów, przypadająca na każdego, korzystającego z biblioteki członka wynosi 21,72 tomów. Za zezwoleniem Koła korzystało z biblioteki 18 osób postronnych.

Czytelnia otrzymywała w ubiegłym roku 40 pism peryodycznych a mianowicie: a) dzienników 8: Echo, Gazeta Handlowa, Gazeta Polska, Gazeta Warszawska, Новости, Rigasche Zeitung, Słowo, Wiek. b) czasopism naukowo-literackich 9: Ateneum, Biblioteka Warszawska, Izraelita, Kraj, Niwa, Prawda, Przegląd Tygodniowy wraz z dodatkiem, Kronika rodzinna, Вѣстникъ Европы. c) czasopism ilustrowanych 5: Biesiada Literacka, Kłosa, Tygodnik Ilustrowany, Tygodnik Powszechny, Wędrowiec; d) czasopism różnej treści 3: Gazeta Świąteczna, Przegląd Pedagogiczny, Przewodnik Bibliograficzny; e) czasopism przyrodniczych 5: Kosmos, Medycyna, Przyrodnik, Wiadomości Farmaceutyczne, Wszehświat f) czasopism agronomicznych 6: Bartnik Postępowy, Gazeta Rolnicza, Gospodarz, Kuryer Rolniczy, Ogrodnik Polski, Postęp Rolniczy, g) czasopism technicznych 4: Czasopismo Techniczne, Dźwignia, Inżynierya i Budownictwo, Przegląd Techniczny.

Z pism powyższych czytelnia otrzymywała bezpłatnie 5, za zwrotem kosztów przesyłki 10, za cenę zniżoną 2, za całą cenę 9. Oprócz tego czytelnia prenumerowała 7 czasopism niemieckich, 2 francuskie i 1 angielskie z t. z. „Journal-Lese-Zirkel“ księgarni Mellina i Neldnera w Rydze, oraz w dalszym ciągu Słownik Geograficzny, Encyklopedyę Wychowawczą i Bibliotekę Najcelniejszych Utworów Literatury Europejskiej. Książek do użytku w czytelnii było 59 tomów.

Bibliotekarz pośredniczył w sprowadzaniu książek z zagranicy, których cena była do 35% od księgarskiej niższą. Komisya biblioteczna odbyła dwa ogólne i cztery ściślejsze posiedzenia.

Wykaz rozchodu i przychodu Biblioteki i Czytelni.

Przychód rs.	Rozchód rs.
Remanent z ubieg. r. 103,91	Książki . . . 251,21
Z kasy na bież. wyd. 450,00	Oprawa . . . 104,40
„ kar 67,37	Prenum. pism 220,83
„ różnych źródeł. . . 56,61	Różne wydat. 30,67
	<hr/>
	677,89
	607,11

Remanent na rok 188³/₄ wynosi zatem rs. 70,78, w tem gotówką rs. 15,97, w wierzytelnościach rs. 54,81.

IV. Spiewy.

Urząd mistrza śpiewu sprawował Tadeusz Rapački w pierwszym, Jan Wodziński w drugim semestrze. Brało udział w śpiewach w I semestrze około 90 członków (56% ogólnej liczby członków), w I semestrze 49 (t. j. 31%). Prób odbyło się 10, przecięciowo trwała każda próba około 30 minut. Piosnek nowych nauczono się 5, oprócz tego nowi członkowie uczyli się pieśni komersowych. W drugim semestrze uorganizował się kwartet pod dyrekcją Gust. Gebethnera; repertuar kwartetu składał się z 10 utworów, które z dobrem powodzeniem wykonywano na zebraniach towarzyskich. Aczkolwiek zainteresowanie się śpiewami w ostatnim semestrze wzrosło, nie odbiło się ono jednak na jakości śpiewu chóralnego w sposób dodatni. Wydatkowano na kupno nut, najem fortepianu na zebrania towarzyskie i t. d. rs. 61 kop. 35.

V. Fechtunek.

Urząd mistrza fechtunku sprawował w I semestrze Tomasz Tyborowski, w II semestrze Stefan Higersberger. Fechtujących się obowiązkowo było

45 czyli 24% ogólnej liczby członków stowarzyszenia. Opuszczono 884 godzin fechtunkowych czyli około 28% godzin przeznaczonych na fechtunek. Wydatki na fechtunek wynosiły rs. 130 kop. 65.

VI. Część administracyjna i prawodawcza.

A). DZIAŁALNOŚĆ KOŁA

Prezydium Koła stanowili do 1 Stycznia 1883: Witold Morzycki jako prezes, Michał Korsak jako wice-prezes, Stanisław Starczewski jako sekretarz; do 1 Kwietnia 1883: Michał Korsak prezes, Alojzy Wierzchlejski wice-prezes, Ludwik Bergson sekretarz; do 3 Maja: Alojzy Wierzchlejski prezes, Stanisław Starczewski wice-prezes, Ludwik Bergson sekretarz; po 3 Maja: Jan Wodziński prezes, Stanisław Starczewski wice-prezes, Ludwik Bergson sekretarz.

Koło liczyło członków:

dn. 1 Wrześ. 91, dn. 1 Stycz. 109 w tej liczb. 18 dyp.
„ 1 Lut. 93, „ 1 Maja 112 „ „ 35 „
„ 4 Maja 61 członków, w tej liczbie 24 dyplomandów, czyli 39,3% ogólnej liczby członków Koła.

Koło odbyło w przeciągu ubiegłego roku 42 nadzwyczajnych i 9 zwyczajnych posiedzeń, czyli na jedno zwyczajne przypada 4,6 nadzwyczajnych. Przeciętny czas trwania zwyczajnego posiedzenia 9,5 godzin, nadzwyczajnego 4,7 godzin. Pod koniec roku było uwolnionych od nadzwyczajnych posiedzeń 11 (10,7%), od wszystkich posiedzeń 6 (5,8% og. liczby członków Koła). W I półroczu bywało na zwyczajnych posiedzeniach 86%, w II

półroczu 91,3% ogólnej liczby członków Koła; na nadzwyczajnych bywało w I półroczu 69,3% (obowiązanych do tego było 65%); w II półroczu 64,5% (obowiązanych było 51,2% og. liczby czł. Koła). Przyjęto do Koła 39, co stanowi 40% ogólnej liczby kandydatów, przeciętnie przyjmowano na każdym zwyczajnem posiedzeniu Koła 4,3 kandydatów. Do stowarzyszenia przyjęto 32 nowych członków.

Prawie wszystkie kwestye rozbiegane przez Koło były poprzednio rozpatrywane przez odpowiednie sekcyje, które podawały Kołu zebrane w danej kwestyi materiały lub propozycye odpowiednich postanowień.

Kwestye rozbiegane przez Koło można ogólnie podzielić: a) na kwestye natury wewnętrznej i b) kwestye natury zewnętrznej.

I) Kwestye natury wewnętrznej.

1. **Prawodawczej.** a) Rozszerzoną została kompetencya sekcyi w sposób następujący: Wszystkie sprawy przychodzące pod rozpatrzenie Koła są odsyłane do sekcyi sądowej, wewnętrznej, finansowej i zewnętrznej, w ważniejszych kwestyach jedynie dla zebrania materiałów, w mniej ważnych dla ostatecznej decyzji. Od postanowień S. S. i W. mają prawo apelować: 10% członków Koła, podający propozycyę, oskarżony i skarżący. S. S. wybiera prezydium z liczby wszystkich członków sekcyi; prezydium S. S. ma prawo zwoływać posiedzenia, według własnego uznania. Od postanowień S. F. apelacyi niema, jednak jak i dawniej Kołu jedynie przysługuje prawo rozdawania stypendyów. S. F. przyjmuje sprawozdania miesięczne kasyerów. S. Z.

ma prawo inicjatywy, wszelkie jednak jej postanowienia muszą być oddane pod decyzję Koła.

b) W celu podniesienia wartości odczytów, jako też pozostawienia sobie większej swobody przy przyjmowaniu kandydatów do Koła, zmieniono odpowiednio §§ statutów w ten sposób, że uczyniono możliwym proponowanie na członka Koła każdego kandydata, który cztery miesiące przebył w stowarzyszeniu, bez względu na to, czy tenże złożył odczyt. Jednocześnie postanowiono, że każdy członek stowarzyszenia (zarówno czł. Koła jak i kandydat) jest obowiązany złożyć odczyt w przeciągu 25 miesięcy od dnia wstąpienia do politechniki, w przeciwnym razie członek Koła zostaje wykluczonym z Koła aż do chwili złożenia odczytu, kandydat zaś traci prawo być proponowanym na czł. Koła, do czasu spełnienia tegoż warunku. Koło służy prawo przedłużenia większością $\frac{2}{3}$ głosów terminu złożenia odczytu przez członka Koła o 6 miesięcy, jeszcze dalsze przedłużenie terminu jest możliwe jedynie za zgodą $\frac{9}{10}$ głosów. W skutek powyższej zmiany wybierani dotąd przez ogólne zebranie z liczby kandydatów dwaj krytycy odczytów uznani zostali za zbyt licznych i urząd ten został zniesiony.

c) Urzęda komisarzy kuchennych wybieranych przez Zebranie Ogólne Koło zniosło i zastąpiło przez urząd komisarzy kuchennych wybieranych przez Koło.

Oprócz powyższych Koło zajmowało się następującymi sprawami pomniejszej wagi: Ustanowieniem reguł, według których ma być opłacana składka procentowa; określeniem czasu, w ciągu którego filistrzy winni opłacać składkę; urządzeniem balu na

korzyść kasy stypendyalnej; określeniem maximum kar pieniężnych za śpiewy, fechtunek; opuszczanie zebrań; ujednostajnieniem terminów płacenia długów w stowarzyszeniu; kwestyą odpowiedzialności poręczycieli za większe pożyczki w kasach; oznaczeniem stałego dnia w tygodniu na nadzwyczajne posiedzenia Koła i drobnymi kwestyami, mającymi na celu uproszczenie administracji.

2. **Sądowej:** Koło sądziło 47 spraw (5,9% ogólnej liczby spraw); z tych 8 wynikło z apelacji od wyroków S. S., a 22 sprawy były odesłane przez S. S. pod rozpatrzenie Koła. W sprawach wynikłych z apelacji Koło potwierdziło wyrok S. S. w dwóch wypadkach, w czterech ferowało karę łagodniejszą, a w dwóch zamiast kary paragrafem określonej, wyraziło oskarżonemu swe niezadowolenie. W pozostałych 39 sprawach stawało jako oskarżonych 14 członków Koła i 13 kandydatów, z tych ukarano 10 czł. Koła i 10 kand. Jako kary Koło ferowało: a) względem członków Koła: względem jednego członka wykluczenie ze stowarzyszenia na czas nieograniczony, względem jednego członka wykluczenie ze stowarzyszenia na tydzień a z Koła na czas nieograniczony, względem jednego członka wykluczenie na dwa tygodnie z Koła w dwóch wypadkach karało obostrzoną wymówką, w jednym wypadku wymówką, w pięciu wypadkach wyrażeniem swjej opinii postępowaniu oskarżonych: b) względem kandydatów: jednego wykluczyło na zawsze ze stowarzyszenia, w jednym wypadku karało obostrzoną wymówką podwójnej doniosłości, w pięciu wypadkach obostrzoną wymówką. Oprócz kar powyższych Koło wykluczyło z powo-

du sumacyi kar moralaych na czas ograniczony z Koła 4 członków, ze stowarzyszenia 6 kandydatów. Z czterech członków Koła jednego wykluczono na miesiąc, jednego na tydzień, dwóch na trzy dni; z sześciu kandydatów dwóch wykluczono na miesiąc, dwóch na dwa tygodnie, jednego na dni dziesięć, jednego na dni trzy.

Sekcyja sądowa. W I półroczu składała się z 15 sędziów, z których Jan Wodziński, Edward Biedrzycki i Ignacy Morgulec byli sędziami zewnętrznymi, Jan Jasiński i Zdzisław Sznuć ich substytutami. Prezesem S. S. był Wodziński, wice-prezesem Biedrzycki, sekretarzem Morgulec. W II półroczu składała się S. S. z tejże samej liczby członków; z nich E. Biedrzycki, Konrad Bilewicz i Stanisław Gumowski byli sędziami zewnętrznymi, Jan Woźnicki i Jan Kozłowski ich substytutami. Prezesem S. S. był Stanisław Starzewski, wice-prezesem Jan Kozłowski, sekretarzem Stanisław Gumowski.

Sekcyja sądowa, odbyła w ubiegłym roku 9 posiedzeń, które miały na porządku dziennym 794 spraw czyli po 88,2 spraw na każdym posiedzeniu. Z tych 794 spraw rozbievano 620 czyli 78%. Z rozbievanych spraw 22 odesłano pod rozpatrzenie Koła (3,5%), skonstatowano przewinienia w 323 wypadkach (52% ogólnej liczby rozbievanych spraw) w pozostałych sprawach uniewinniono zaskarżonych lub odrzucono zaskarżenia. Z 323 skonstatowanych przewinień przypada na członków Koła 159 (49,3%) na kandydatów 164 (50,7%). Najważniejszą rubrykę przewinień stanowi zaniedbanie obowiązków, skonstatowane w 251 wypadkach (77,7%), u członków Koła 121 razy, u kandydatów 130. Karano

przewinienia najczęściej wymówką (udzielono 193 wymówek, co stanowi 60% ferowanych kar).

3. Administracyi: Koło udzieliło z % od funduszu kasy stypendyalnej 9 stypendyi w sumie 656 rs.

Osmnastu osobom postronnym dozwolono korzystać z biblioteki.

Sekcyja finansowa. Skład sekcyi: trzech przedstawiciele, pięciu kasyerów i gospodarz. Posiedzeń sekcyi było 15, rozbievano na nich 41 podań o udzielenie większych pożyczek na sumę rs. 2362 i 197 podań o prolongatę długów, udzielenie pozwolenia płacenia składki procentowej miesięcznie i t. d. Z liczby podań o większe pożyczki uwzględniono 37 (92,4%) na sumę rs. 2212 (93,7%); z podań drugiej kategorii uwzględniono całkowicie 184 (93,4%), częściowo 6 (3,0%).

II) Kwestya natury zewnętrznej.

Koło rozebrało 21 spraw, wynikających ze stanowiska w Kole Delegatów; 11 z tych spraw było nadesłanych z Sądu Studenckiego, 9 tyczyło się zmian §§ A.P.C., 2 zatwierdzenia nowych instytucyi studenckich, a mianowicie zatwierdzenia „Towarzystwa muzycznego ogólnostudenckiego“ (Musik-Verein) i utworzenia korporacyi „Seelonii“.

B) ZEBRANIA OGÓLNE.

W ubiegłym roku odbyło się 6 zebrań ogólnych, przeciętnie trwało każde 1½ godziny. Nieobecnych było średnio 35% ogólnej liczby członków stowarzyszenia.

Zebrania zajmowały się ustanowieniem budżetu, przyjęciem sprawozdań z ogólnej działalności stowarzyszenia i sprawami kuchni.

C) KASY.

1. KASA STYPENDYALNA.

Urząd kasyera sprawował w I semestrze Józef Czarkowski, w drugim Jan Zieliński. Stan kasy był następujący: Kapitał kasy na początku roku 188²/₃ wynosił 3456 rs. 51 kop. wpłynęło w ciągu r. 188²/₃. 1852 „ 11 „
wydano na stypendya rs. 656

rs. 5308 62 kop. rs. 656

Pozostałość zatem w kasie w końcu r. 4652 rs. 62 kop. z sumy tej 4414 rs. 97. kop. stanowi kapitał żelazny; 237 rs. 65 kóp. kapitał stypendyalny. Przeciętnie na miesiąc zaciągało pożyczkę 10 rublową 96,5 członków, oddawało na termin 66%. Pożyczek większych udzielono w przeciągu roku ubiegłego 36 na sumę 2175 rs.

2. KASA NA BIEŻĄCE WYDATKI.

Urząd kasyera sprawował w I semestrze Leon Lilienstern; stopa składki procentowej 13,8%; w II semestrze kasyer Edward Leo; stopa składki procentowej 13,1%.

Przychód 5282 rs. 58 kop.

Rozchód 5260 „ 07 „

Remanent 22 rs. 51 kop.

3. KASA ZAPASOWA.

Urząd kasyera sprawował w I semestrze Ludwik Apte, w II semestrze Czesław Liedtke. Stan kasy następujący:

Do dn. 1 Wrześ. 1882 kasa posiad. 622 rs. 69 kop.

Wpłynęło w przeciągu r. 188²/₃ 695 „ 84 „

Wydatkowano 417 „ 45 „

Zatem w dniu 1 Czerwca 1883 roku kasa liczyła 901 rs. 08 kop. kapitału w tej sumie kapitału żelaznego 511 rs. 16 kop. kapitału rozporządzalnego 389 rs. 92 kop.

Pożyczek zaciągnięto 70 na sumę 730 rs.

4) Fundusz Imienia ś. p. Karola Gąssowskiego.

Do komisji zarządzającej funduszem należeli oprócz przedstawicieli i komisji zebrań naukowych w I semestrze Chałubiński Ludwik i Pfeifer Mieczysław, w II semestrze Bijołt Justyn i Popiel Stanisław. Urząd kasyera sprawował Bolesław Klimowicz w I semestrze, zaś w II Aleksander Rychłowski. Komisya odbyła dwa posiedzenia, na których rozpatrywano propozycje dotyczące zużytkowania kapitału rozporządzalnego funduszu, oraz zajmowano się obmyśleniem źródeł dochodu dla funduszu. Stan funduszu był następujący:

Do dn. 1 Wrześ. 1882 r. fund. wyn. 330 rs. 42 k.

Dochód w przeciągu r. 188²/₃ 248 „ 39 „

Rozchód „ „ „ . . . 85 „ — „

Zatem w dniu 1 Czerwca 1883 r. fundusz wynosił 493 rs. 81 kop. z czego przypada na kapitał rozporządzalny 167 rs. 71 kop., na kapitał żelazny 326 rs. 10 kop.

D) KUCHNIA.

W skład komisji kuchennej wchodziło w I-m półroczu 7 komisarzy i kasyer Stanisław Gumowski. Stołujących się było przeciętnie na miesiąc 84, czyli 49% ogólnej liczby członków stowarzyszenia.

Z tych bezpłatnie 3,25 czyli 2% ogólni. liczby członków stow. za pół ceny 7,25 czyli 4,5%. Dochód

kuchni w przeciągu półroczu	wynosił	4921	rs.	56	k.
Rozchód „ „ „		4977	„	56	„
Deficyt do 1 Wrześ. wynosił.		183	„	00	„

Dn. 1 Stycz. wzrasta deficyt do sum. 239 rs.

w II półroczu: 7 komisarzy; i kasyer Michał Woroniecki. Stołujących się było przeciętnie 53,25, z tych bezpłatnie 4,25, za pół ceny 5,5. Dochód kuchni w przeciągu półr. wynosił 4744 rs. 61 kop. Rozchód „ „ „ 4238 „ 58 „

Zatem dochód netto za II sem. wyn. 506 rs. 03 kop. Czyli że dochód kuchni za rok 188²/₃ wynosi rs. 267 kop. 3.

E) LOKAL I MAJĄTEK STOWARZYSZENIA.

Lokal mieścił się przy ulicy I Weidendam № 9. Wydano na mieszkanie, reparację mebli, światło, opał i t. d. rs. 1779 kop. 07. Urząd gospodarza sprawował w I semestrze Jan Jasiński, pomocnika Stanisław Gumowski, w II semestrze Konrad Billewicz, pomocnika Tomasz Tyborowski. Majątek stowarzyszenia był następujący:

Biblioteka i czytelnia	rs.	4500
Sprzęty	„	500
Chorągwie, szarfy etc	„	918
Przybory fechtunkowe	„	511
Ruchomości kuchni	„	500
Kasa zapasowa.	„	901, 08

Razem rs. 7830,08.

VII. Uroczystości stowarzyszenia.

Dla podtrzymania stosunków z innymi korporacjami „Arkonia“ wydała we Wrześniu 1882 ko-

mers zewnętrzny, który zgromadził dość licznych gości z grona profesorów i studentów w zupełności odpowiedział swemu zadaniu. W Listopadzie urządzono jedno zebranie w celu uczczenia pamięci Mickiewicza i drugie dla uczczenia zasług pisarskich T. T. Jeża. W Styczniu 1883 roku Arkonia wydała bal, z którego dochód był przeznaczony w ³/₄ częściach na kasę stypendyjalną Arkonii, a w ¹/₄ na kasę stypendyjalną, ogólno-studencką (U. C.). Bal odbył się przy licznej uczestnictwie miejscowej i zamiejscowej publiczności, czemu też zawdzięczać należy bardzo dobry rezultat pieniężny. Dochód czysty z balu wyniósł rs. 1350, kop. 87. W dniu 9 Maja obchodzono rocznicę założenia Arkonii, obchód odbył się w Dubbeln pod Rygą.

VIII. Stosunki wewnątrz stowarzyszenia.

Pod względem stosunków towarzyskich rok 188²/₃ niczem prawie nie różnił się od roku 188¹/₂. Na początku roku po przyjęciu do stowarzyszenia 30 nowych członków życie towarzyskie bardzo słabo się rozwijało, starsi członkowie prawie że nie znali bliżej nowoprzyjętych, którzy też bynajmniej, oprócz nielicznych wyjątków, nie dokładali starań, aby się bliżej poznać. Na zbyt powolną zmianę tak niezadawalniającego stanu wpłynął prawie że zupełny brak zebrzań towarzyskich w I semestrze 188²/₃ roku. W II semestrze dopiero stosunki zaczęły się poprawiać i doszły do tego, wiele jeszcze pozostawiającego do życzenia, stanu, w jakim były w zeszłym roku szkolnym. Wszyscy się spo-

dziewali rychłej zmiany na lepsze i nikt chyba nie przewidywał, aby oczekiwania te tak zostały zawiedzione. Filistrom wiadome są już wypadki, które zaszły w stowarzyszeniu w pierwszych dniach Maja 1883 r., a skutkiem których wystąpiło ze stowarzyszenia 50 czł. Koła (44,5% og. liczby czł. Koła) i 31 kandydatów (58% og. liczby kand.) czyli 81 członków stowarzyszenia (49% og. liczby czł. stow.) Dla całości sprawozdania podanym jest niżej krótki opis wypadków, które wystąpieniu tak znacznej liczby członków towarzyszyły.

W № 13 „Zbioru Artykułów“ z dnia 20 Kwietnia 1883 r. pojawił się artykuł kolegi S. W. p. t. „Pypka o krytyce“, w którym wskazując na brak wolności publicznej krytyki w sprawach stowarzyszenia, autor dotychczasową jego działalność potępiał; w dalszym zaś ciągu wyszydział cele Arkonii i środki, któremi do osiągnięcia ich dąży. Artykuł ten pociągnął za sobą zaskarżenie autora przed Koło. Koło opierając się na § 26 Tyt. III statutu Arkonii, który to paragraf brzmi: „Członek Koła wobec obcych nie powinien, tam gdzie chodzi o kwestye dotyczące korporacyi, występować przeciwko zdaniu „Koła“, a biorąc pod uwagę znaczenie, jakie idei solidarności i poszanowania władzy zawsze w stowarzyszeniu nadawanem było, skonstatowało w sprawie kolegi S. W., tyczącej artykułu p. t. „Pypka o krytyce“, postępowanie nawskroś przeciwne kardynalnym zasadom i duchowi stowarzyszenia, na skutek czego wykluczyło go ze stowarzyszenia na czas nieograniczony. (dnia 30/IV 1883). Wyrok ten wywołał niezadowolenie dość znacznej części członków i zajęcie się kwestyą racjonalności § 26

Tyt. III. Koło Arkonii na 181 posiedzeniu dodało do powyższego paragrafu następujące objaśnienie: „Członek Koła, zapytany przez kandydata lub osobę postronną o swoje osobiste zapatrywanie co do jakiegokolwiek paragrafu statutów Arkonii lub postanowienia Koła, ma prawo wypowiedzieć takowe, jeśli uważa pytającego za człowieka dobrej woli i godnego zaufania. Winien jednak zastrzedz, iż chociażby zdanie tak jego jak też zapytującego kandydata było niezgodne z § statutów resp. postanowieniem, obadwaj winni mu podlegać (jeżeli zapytujący jest członkiem stowarzyszenia), powinien również zaznaczyć pytającego możliwie obszernie z motywami, któremi Koło kierowało się, uchwalając dane postanowienie resp. paragraf. Niezadowoleni członkowie jednak oświadczyli, iż są przekonania, że dla rozwoju stowarzyszenia krytyka wszystkich istniejących §§ i postanowień poza Kołem na wszystkich urzędowych zebraniach nawet i wszystkim członkom stowarzyszenia dozwoloną być powinna. Członkowie będący tego przekonania uważali, że zniesienie § 26 Tyt. III nie pociągnie za sobą zmiany podstaw korporacyjnego ustroju, podstaw, na których jedynie i ich zdaniem dalszy rozwój stowarzyszenia nastąpić może. Większość Koła oświadczyła się przeciwko wprowadzeniu podobnego systemu krytyki do stowarzyszenia, ponieważ nie uważa, by wszyscy członkowie stowarzyszenia zdolni byli przyjąć lub wyrażać bezstronną i beznamiętną krytykę, że zatem podobna reforma doprowadziłaby do naruszenia przyjacielskich stosunków między członkami stowarzyszenia i pogwałcenia zasady solidarności i poszanowania władzy. Członkowie Koła żądający wprowadzenia wyżej

określonej zmiany uznając, że przy obecnym porządku rzeczy w obec przekonañ większości tylko szkodliwie działać by mogli, nie widzieli innego punktu wyjścia, jak opuścić Arkonię, żegnając pozostających w korporacji kolegów przyjacielskiem uściśnieniem dłoni.

Miało to miejsce dnia 3 Maja 1883 r. po 181 posiedzeniu Koła. Co do wystąpienia 31 kandydatów—to powodem, skłaniającym ich do tego kroku był też wyrok Koła, wydany w sprawie kolegi S. W.

Stowarzyszenie liczyło:

Dnia	Człon- ków Ko- ła.	w tej li- czbie czł. Ko- ła dyplom- and.	Kandy- datów.	w tej li- czbie kandy- datów dyplom.	Ogółem człon- ków.	w tej li- czbie dyplom.
1 Wrześn. 1882	91	—	89	—	180	21
1 Stycznia 1883	110	18	70	3	180	21
1 Lutego 1883	93	—	72	—	165	43
1 Maja 1883	112	35	53	8	165	43
4 Maja 1883	61	24	21	2	82	26

Według wydziałów dzielą się członkowie stowarzy-
szenia jak następuje:

Na wydziale	d. 1 Stycznia 1883.		d. 4 Maj 1883.	
	liczba	%	liczba	%
Agronomicznym było	20	11,1	15	18,4
Chemicznym „	60	33,4	25	30,4
Mierniczym „	1	0,6	1	1,2
Mechanicznym „	34	18,8	14	17,0
Inżynierskim „	19	10,5	8	9,8
Architektonicz. „	9	5,0	8	9,8
Handlowym „	37	20,6	11	13,4
Ogólna liczba członków	180	—	82	—

IX. Stosunki zewnętrzne.

a) *Stosunek do filistrów* w niczem się nie zmienił. Z wielkim trudem zdołano zebrać ich adresy, aby rozesłać zawiadomienie o zmianach zaprowadzonych w §§, dotyczących się opłaty składki filisterskiej, i o wypadkach, które się zdarzyły w stowarzyszeniu w Maju 1883. Zaledwie od kilku otrzymano odpowiedzi na licznie rozesłane listy, przypominające o terminach płacenia składki.

b) *Stosunek do władzy szkolnej w Rydze* był w ubiegłym roku również dobrym jak i lat poprzednich jako dowód posłużyć mogą mowy, wypowiedziane przez profesorów, na Komersu zewnętrznym Arkonii we Wrześniu 1882 i liczny udział profesorów w zebraniu towarzyskiem, urządzonem w Kwietniu 1883 r.

c) *Stosunek do instytucyj studenckich* — O stanowisku, jakie Arkonia w sprawach ogólnie studenckich zajmowała, nie oprócz tego, co lat zeszłych mówiono na tem miejscu, powiedzieć się nie daje. Do B. G. odesłano dwie sprawy wewnętrzne.

LISTA CZŁONKÓW ARKONII
PRZY KOŃCU ROKU SZKOLNEGO 1882 — 3.

a) CZŁONKOWIE CZYNNI.

1. Członkowie Koła.

<i>Baranowski Apolinary J.</i>	<i>Meysztowicz Wład. Ch.</i>
<i>Baranowski Wacław J.</i>	<i>Milewski Franciszek Ch.</i>
<i>Bergson Ludwik Ch.</i>	<i>Miklaszewski Wład. K. dypl.</i>
<i>Biedrzycki Edward Ch.</i>	<i>Morgulec Ignacy Arch.</i>
<i>Bieliński Jan Ch.</i>	<i>Morysiński Wład. Ch. dypl.</i>
<i>Brunnow Stanisław Agr.</i>	<i>Morzycycki Witold M.</i>
<i>Brunnow Szymon Agr.</i>	<i>Popiel Stanisław M.</i>
<i>Brzeziński Zygmn. Ch. dypl.</i>	<i>Prauss Stanisław Ch. dypl.</i>
<i>Chałubiński Ludw. Ch. dypl.</i>	<i>Pułaski Kazimierz Ch.</i>
<i>Chałupczyński K. Arch. dypl.</i>	<i>Sokolowski Kazim. Arch.</i>
<i>Chaniewski Stan. Agr. dypl.</i>	<i>Plebanski Michał Arch.</i>
<i>Chojecki Kazimierz Ch.</i>	<i>Rapacki Tadeusz M.</i>
<i>Ciszkiewicz Konst. K. dypl.</i>	<i>Robowski Witold Miern.</i>
<i>Czarnowski Ludwik M.</i>	<i>Rossmann Jan K. dypl.</i>
<i>Gebethner Gustaw M.</i>	<i>Schuch Adolf M.</i>
<i>Grossé Jan M. dypl.</i>	<i>Schuch Florjan Ch. dypl.</i>
<i>Gumowski Stan. K.</i>	<i>Smitkowski Alfr. Ch. dypl.</i>
<i>Hueck Adam Arch.</i>	<i>Starczewski Stan.</i>
<i>Jarnuszkiewicz St. Ch. dypl.</i>	<i>Szczęsnowicz Winc. J.</i>
<i>Jasiński Jan K. dypl.</i>	<i>Sznuk Zdzisław J. dypl.</i>
<i>Karwicki Kazimierz Ch.</i>	<i>Wagner Edward M. dypl.</i>
<i>Klimowicz Bolesław K.</i>	<i>Wasiutyński Antoni Agr.</i>
<i>Korsak Michał Ch.</i>	<i>Węclawowicz Zygm. Agr.</i>
<i>Korycki Zygmunt M.</i>	<i>Werner Kazim. M. dypl.</i>
<i>Kozłowski Wład. Arch. dypl.</i>	<i>Wielopolski Aleksander K.</i>
<i>Kraszewski Krzysztof Agr.</i>	<i>Wiorogórski Zdzisł. J. dypl.</i>
<i>Kulakowski Jan Agr. dypl.</i>	<i>Witkowski Kazim. Ch. dypl.</i>
<i>Lechowski Karol M. dypl.</i>	<i>Wodziński Jan J.</i>
<i>Lipiński Stan. Ch.</i>	<i>Woroniecki Michał K.</i>
<i>Mazurkiewicz Józef Ch. dypl.</i>	<i>Zaleski Sarjusz Ksaw. Ch.</i>

2. Kandydaci.

<i>Berner Maksym. Agr. dypl.</i>	<i>Pietkiewicz Adolf K.</i>
<i>Borzobohaty Wład. K.</i>	<i>Plater Bernard Agr.</i>
<i>Buchartowski Michał Ch.</i>	<i>Podczaski Józef Agr.</i>
<i>Czechowicz Witold Ch.</i>	<i>Przeciszewski Edm. Agr.</i>
<i>Lubecki Feliks K.</i>	<i>Ratajewicz Bolesł. J.</i>
<i>Łapicki Hilary M.</i>	<i>Sienicki Antoni Ch.</i>
<i>Łączki Kazimierz Ch. dypl.</i>	<i>Skawiński Klemens Agr.</i>
<i>Malinowski Stefan Agr.</i>	<i>Szulc Rufin Arch.</i>
<i>Niemcewicz Julian Agr.</i>	<i>Wańkowicz Andrzej Agr.</i>
<i>Orsetti Józef J.</i>	<i>Zaborowski Bolesł. M.</i>
<i>Pawłowicz Bronisław M.</i>	

b) FILISTRZY.

1. Członkowie Koła.

<i>Antoniewicz Konstanty K.</i>	<i>Jarnuszkiewicz Paweł Ch.</i>
<i>Brossman Stanisław</i>	<i>Jelec Bolesław Ch.</i>
<i>Bąkowski Gustaw K.</i>	<i>Kleczynski Ludwik K.</i>
<i>Bąkowski Stanisław Ch.</i>	<i>Koelichen Józef</i>
<i>Balbinder Abraham Ch.</i>	<i>Kozłowski Henryk K.</i>
<i>Benisławski Michał</i>	<i>Kozłowski Stefan Agr.</i>
<i>Biotrowicz Witold</i>	<i>Laudański Antoni Ch.</i>
<i>Brzozowski Bronisław Ch.</i>	<i>Liedtke Edward Ch.</i>
<i>Buszczyński Konstanty Agr.</i>	<i>Lipman Ludwik M.</i>
<i>Chojnacki Władysław</i>	<i>Matyszczycki Stanisław M.</i>
<i>Chrzęszczewski Karol Ch.</i>	<i>Matyszczycki Edward Ch.</i>
<i>Chrzęszczewski Teodor Agr.</i>	<i>Mierzynski Stanisław Agr.</i>
<i>Czarniecki Piotr Agr.</i>	<i>Messing Julian Ch.</i>
<i>Daszkiewicz Dymitr Agr.</i>	<i>Nieniewski Apolonjusz Arch.</i>
<i>Doruchowski Teodor Agr.</i>	<i>Nowosielski Michał Miern.</i>
<i>Doruchowski Zygmunt Agr.</i>	<i>Nussbaum Mazymljan K.</i>
<i>Domański Feliks</i>	<i>Orłowski Józef Ch.</i>
<i>Domański Zygmunt Agr.</i>	<i>Ordega Michał</i>
<i>Dornstern Stefan</i>	<i>Przewołcki Konstanty M.</i>
<i>Giżycki Wacław Ch.</i>	<i>Podczaski Stanisław Ch.</i>
<i>Gąsiorowski Włodzim. Ch.</i>	<i>Pohl Lucyan Ch.</i>
<i>Gebethner Jan K.</i>	<i>Polzenius Aleksander Ch.</i>
<i>Gostomski Walery Agr.</i>	<i>Reinstein Alber K.</i>
<i>Grodziński Bronisław M.</i>	<i>Rodziwicz Aureljan K.</i>
<i>Jankowski Józef Ch.</i>	<i>Römer Bronisław Agr.</i>
<i>Jarnuszkiewicz Izidor Agr.</i>	<i>Siellawo Kazimierz</i>

Siewruk Władysław Ch.
Rojewski Tadeusz Agr.
Soltan Bohdan Agr.
Strassburger Józef Ch.
Sumowski Józef Ch.
Swiątecki Stanisław M.
Szafnagl Kazimierz Ch.
Szyfer Ludwik Ch.
Tyrchowski Stanisław K.
Watraszewski Stanisław Ch.

Withowski Tadeusz Inż.
Wielichowski Stan. Ch.
Włodarkiewicz Eustachy M.
Wyganowski Floryan Inż. M.
Wyganowski Wojciech
Zaleski Bronisław M.
Zaleski Tadeusz Ch.
Zboński Włodzimierz Agr.
Żbikowski Albin M.

2. Kandydaci.

Dobrzyński Władysław M.
Kalinowski Jerzy K.
Krawczelun Jerzy
Lewiński Ludwik Ch.
Makay Wacław
Markiewicz Stanisław

Ossowski Honoras
Rappaport Leon Ch.
Stephan Józef
Szaniawski Piotr
Wierzbicki Stanisław.

1884

4912

